

System Certyfikacji

KZR INiG

System KZR INiG/2

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw i biopłynów	Wydanie: 3
	Definicje	Data: 18.09.2017 Strona 2 z 18

Definicje

Opracowano w Instytucie Nafty i Gazu – Państwowym Instytucie Badawczym

System KZR INiG /2

Spis treści

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw i biopłynów	Wydanie: 3
	Definicje	Data: 18.09.2017 Strona 3 z 18

1. Wprowadzenie.....	4
2. Powołania normatywne:	4
3. Definicje	5

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw i biopłynów	Wydanie: 3
	Definicje	Data: 18.09.2017 Strona 4 z 18

1. Wprowadzenie

Dokument określa terminologię stosowaną w zakresie certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw i biopłynów. W szczególności zawiera istotne terminy i definicje wykorzystane w dyrektywie Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniająca i w następstwie uchylająca dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE (dalej zwaną RED lub dyrektywą o odnawialnych źródłach energii) i Systemie KZR INiG. Definicje zostały ułożone w kolejności alfabetycznej.

2. Powołania normatywne:

System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw i biopłynów, został szczegółowo opisany w dokumentach, o których mowa poniżej. Dokumenty te są ze sobą ściśle powiązane i należy je traktować jako jeden wspólny dokument.

System KZR INiG /1/ Opis Systemu Kryteriów Zrównoważonego Rozwoju INiG- Zasady ogólne

System KZR INiG /2/ Definicje

System KZR INiG /3/ Powiązanie z ustawodawstwem krajowym

System KZR INiG/4/ Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – tereny zasobne w pierwiastek węgiel

System KZR INiG/5/ Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – różnorodność biologiczna

System KZR INiG /6/ Wykorzystanie gruntów rolniczych na cele produkcji biomasy – wymogi i normy w dziedzinie rolnictwa i ochrony środowiska

System KZR INiG /7/ Wytyczne w zakresie sposobu prowadzenia systemu bilansu masy

System KZR INiG/8/ Wytyczne w zakresie sposobu wyznaczania jednostkowych wartości emisji GHG dla biopaliw i biopłynów w cyklu życia

System KZR INiG /9/ Wymagania dla Jednostek Certyfikujących

System KZR INiG/10/ Wytyczne dla audytora i prowadzenia audytu

Wspomniane powyżej dokumenty systemowe KZR INiG opierają się na następujących dokumentach:

EN 16214-1 Kryteria zrównoważonego wykorzystania biopaliw i biopłynów do produkcji energii - Zasady, kryteria, wskaźniki i weryfikatory -- Część 1: Terminologia

PrEN 16214-2 Kryteria zrównoważonego wykorzystania biopaliw i biopłynów do produkcji energii – Zasady, kryteria, wskaźniki i weryfikatory dla biopaliw i biopłynów – Część 2: Ocena zgodności wraz z łańcuchem dowodowym i bilansem masy.

EN 16214-3 Kryteria zrównoważonego wykorzystania biopaliw i biopłynów do produkcji energii – Część 3: Bioróżnorodność i aspekty środowiskowe w odniesieniu do aspektów ochrony środowiska naturalnego.

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw i biopłynów	Wydanie: 3
		Data: 18.09.2017
Definicje		Strona 5 z 18

EN 16214-4 Kryteria zrównoważonego wykorzystania biopaliw i biopłynów do produkcji energii – Część 4: Część 4: Metody obliczeniowe bilansu emisji gazów cieplarnianych za pomocą analizy cyklu życia.

CEN/TR EN 16214-5 Kryteria zrównoważonego wykorzystania biopaliw i biopłynów do produkcji energii – Zasady, kryteria, wskaźniki i weryfikatory dla biopaliw i biopłynów – Część 5: Wytyczne dotyczące definicji pozostałości i odpadów w postaci pozytywnej listy.

Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniająca i w następstwie uchylająca dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE

3. Definicje

Wartość rzeczywista

to wartość ograniczenia emisji gazów cieplarnianych (GHG) w odniesieniu do niektórych lub wszystkich etapów otrzymywania i przetwarzania surowców rolniczych przeznaczonych na biopaliwa/ biopłyny oraz surowców do ich produkcji, obliczona zgodnie z metodologią wyznaczania ograniczenia emisji gazów cieplarnianych dla biopaliw/biopłynów określoną w części C załącznika V Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/28/WE z dnia 23 kwietnia 2009 w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniającej i w następstwie uchylającej dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE (zaimplementowaną do dokumentu *System KZR INiG/8/ Wytyczne w zakresie sposobu wyznaczania jednostkowych wartości emisji GHG dla biopaliw i biopłynów w cyklu życia*).

Powierzchnia użytków rolnych

oznacza każdą powierzchnię zajmowaną przez grunty orne, trwałe użytki zielone lub uprawy trwałe (na podstawie rozporządzenia nr 73/2009/WEⁱ).

Pozostałości rolne, pochodzące z akwakultury, rybołówstwa oraz leśnictwa

to pozostałości bezpośrednio generowane przez rolnictwo, akwakulturę, rybołówstwo i leśnictwo, z wykluczeniem pozostałości ze związanych branż czy procesów.

Użytki rolne

wszystkie tereny w obrębie gospodarstwa rolnego lub danego regionu wykorzystywane do produkcji roślinnej, ogrodniczej lub zwierzęcej. Do użytków rolnych zalicza sięⁱⁱⁱ:

ⁱ Rozporządzenie Rady (WE) NR 73/2009 z dnia 19 stycznia 2009 r. ustanawiające wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego dla rolników w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiające określone systemy wsparcia dla rolników, zmieniające rozporządzenia (WE) nr 1290/2005, (WE) nr 247/2006, (WE) nr 378/2007 oraz uchylające rozporządzenie (WE) nr 1782/2003

ⁱⁱⁱ Ustawa o kształtowaniu ustroju rolnego z dnia 11 kwietnia 2003 roku (Dz.U. 2003 nr 64 poz.592 z późn.zm.)

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw i biopłynów	Wydanie: 3
	Definicje	Data: 18.09.2017 Strona 6 z 18

- grunty orne,
- sady, łąki trwałe,
- pastwiska trwałe,
- grunty rolne zabudowane,
- grunty pod stawami i grunty pod rowami

Do użytków rolnych nie wlicza się terenów leśnych, szkółek leśnych ani wód śródlądowych.

Producent rolny (rolnik)

osoba fizyczna, osoba prawna, lub jednostka organizacyjna nie posiadająca osobowości prawnej, będąca posiadaczem gospodarstwa rolnego lub hodowlanego.

Alokacja

to rozdzielenie strumieni wejściowych lub wyjściowych procesu lub systemu pomiędzy badany system wyrobu i jeden lub kilka innych systemów wyrobów.

Grunty orne

obejmują, oprócz użytków rolnych, także grunty:

- pod stawami rybnymi i innymi zbiornikami wodnymi, służącymi wyłącznie dla potrzeb rolnictwa;
- pod wchodzącymi w skład gospodarstw rolnych budynkami mieszkalnymi oraz innymi budynkami i urządzeniami służącymi wyłącznie produkcji rolniczej oraz przetwórstwu rolno-spożywczemu;
- pod budynkami i urządzeniami służącymi bezpośrednio do produkcji rolniczej uznanej za dział specjalny, stosownie do przepisów o podatku dochodowym od osób fizycznych i podatku dochodowym od osób prawnych;
- parków wiejskich oraz pod zadrzewieniami i zakrzewieniami śródpolnymi, w tym również pod pasami przeciwwietrznymi i urządzeniami przeciwoerozyjnymi;
- pracowniczych ogrodów działkowych i ogrodów botanicznych;
- pod urządzeniami: melioracji wodnych, przeciwpowodziowych i przeciwpożarowych, zaopatrzenia rolnictwa w wodę, kanalizacji oraz utylizacji ścieków i odpadów dla potrzeb rolnictwa;
- torfowisk i oczek wodnych;
- pod drogami dojazdowymi do gruntów rolnych.

(definicja według Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnychⁱⁱⁱ)

ⁱ Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z 3 lutego 1995 r. (Dz. U. 1995 Nr 16 poz. 78 z późn.zm.)

ⁱⁱ Ochrona gruntów rolnych polega na:

- ograniczaniu przeznaczenia ich na cele nierolnicze lub nieleśne,
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej,
- rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze,
- zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych.

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw i biopłynów	Wydanie: 3
		Data: 18.09.2017
	Definicje	Strona 7 z 18

Audyt

systematyczny, niezależny i udokumentowany proces uzyskiwania dowodu z audytu oraz jego obiektywnej oceny, przez podmiot audytowany, objęty zakresem certyfikacji (PN-EN ISO 19011).

Audytork

Osoba posiadająca kompetencje do przeprowadzenia kontroli, w zakresie zgodności z systemem certyfikacji.

Różnorodność biologiczna

Zróżnicowanie wszystkich żywych organizmów występujących m.in.: w ekosystemach lądowych, morskich i innych wodnych ekosystemach oraz w zespołach ekologicznych, których są one częścią. Dotyczy to różnorodności w obrębie gatunku, pomiędzy gatunkami oraz ekosystemami (według Konwencji o różnorodności biologicznej¹).

Producent biopaliw / biopłynów

Organizacja lub jednostka odpowiedzialna za produkcję biopaliw / biopłynów zgodnie z ustawą z dnia 02.07.2004r. o swobodzie działalności gospodarczej.

Biopaliwa

oznacza ciekłe lub gazowe paliwa dla transportu, produkowane z biomasy.

Biopłyn

oznacza ciekłe paliwa dla celów energetycznych, innych niż w transporcie, w tym do wytwarzania energii elektrycznej oraz energii ciepła i chłodu, produkowane z biomasy.

Biomasa

oznacza ulegającą biodegradacji część produktów, odpadów lub pozostałości pochodzenia biologicznego z rolnictwa (łącznie z substancjami roślinnymi i zwierzęcymi), leśnictwa i związanych działów przemysłu, w tym rybołówstwa i akwakultury, a także ulegającą biodegradacji część odpadów przemysłowych i miejskich (definicja wg RED).

Pośrednik

to przedsiębiorca w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, wykonujący działalność gospodarczą w zakresie zakupu i obrotu oraz importu, nabycia wewnątrzwspólnotowego, magazynowania lub sprzedaży biomasy lub biopaliw/ biopłynów.

Certyfikat

dokument wydany przez uprawnioną jednostkę certyfikującą, potwierdzający, że podmiot uczestniczący w systemie KZR INiG spełnia zasadnicze wymagania dyrektywy RED i systemu KZR INiG.

¹ Konwencja o różnorodności biologicznej, sporządzona w Rio de Janeiro dnia 5 czerwca 1992 r., została ratyfikowana przez Polskę w roku 1996 (Dz.U. z 2002 r. Nr 184, poz. 1532)

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw i biopłynów	Wydanie: 3
		Data: 18.09.2017
Definicje		Strona 8 z 18

Jednostka certyfikująca

to bezstronna, niezależna organizacja w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, która działając w ramach wybranego przez siebie i uznanego systemu certyfikacji ma prawo wystawiania certyfikatu podmiotom certyfikowanym i prowadzi u przetwórców, pośredników i wytwórców ocenę procesów oraz zgodności z KZR zgodnie z wymaganiami Systemu KZR INiG.

Nadanie uprawnień jednostce certyfikującej

nadanie uprawnień przez Administratora Systemu KZR INiG do wydawania certyfikatów i gromadzenia dokumentacji oraz innej działalności służącej właściwemu wdrożeniu wymagań systemu KZR INiG i wytycznych dyrektywy 2009/28/WE (RED).

Certyfikacja zrównoważonej produkcji biopaliw i biopłynów

działanie jednostki certyfikującej, wykazujące, że należycie zidentyfikowany wyrób lub proces jego wytwarzania są zgodne z zasadniczymi lub szczegółowymi wymaganiami Systemu KZR INiG.

Podmiot certyfikowany (uczestnik systemu)

Podmiot gospodarczy, będący uczestnikiem systemu, który uzyskał certyfikat KZR INiG wydany przez uprawnioną jednostkę certyfikującą.

Łańcuch dowodowy

to sposób zapewniający przepływ danych dotyczących surowców, oraz produktów pośrednich, aż do finalnego produktu, pomiędzy kolejnymi podmiotami włączając wszystkie etapy od produkcji pierwotnej w miejscu zbioru upraw do użytkowników występujących w łańcuchu dostaw, gdzie przejście do następnego etapu łańcucha dostaw wiąże się ze zmianą prawnego/fizycznego nadzoru nad materiałami lub produktami.

Współprzetwarzanie

jednoczesne przetwarzanie surowców o różnym pochodzeniu, np., biomasy i surowca kopalnego.

Równoważnik CO₂ – CO_{2eq}

to stężenie ditlenku węgla (CO₂) jakie skutkowałoby identycznym poziomem wymuszania radiacyjnego jak dane stężenie porównywanego gazu cieplarnianego.

Dobre praktyki rolnicze

Surowce rolnicze uprawiane we Wspólnocie oraz poza jej granicami (reszta świata) i używane do produkcji biopaliw i biopłynów muszą, w celu zachowania zgodności z KZR INiG, być pozyskiwane zgodnie z wymogami i standardami określonymi w rozdziale „Środowisko” w części A i w punkcie 9 załącznika II do rozporządzenia (WE) nr 73/2009 z dnia 19 stycznia 2009 r., ustanawiającego wspólne zasady dla systemów wsparcia bezpośredniego dla rolników w ramach wspólnej polityki rolnej i ustanawiającego określone systemy wsparcia dla rolników (Dz. U. L 30, 31.1.2009, str. 16) oraz zgodnie z minimalnymi

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw i biopłynów	Wydanie: 3
	Definicje	Data: 18.09.2017 Strona 9 z 18

wymaganiemi dla dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska w rozumieniu art. 6 akapit 1 rozporządzenia.

Dobre praktyki w miejscu pracy i dobre praktyki społeczne

Są to czynności związane z zapewnieniem BHP i zasad zatrudnienia zgodnie z zaleceniami i konwencjami Międzynarodowej Organizacji Pracy (MOP), dokumenty 29 i 105 (przemoc w miejscu pracy), 138 i 182 (zatrudnienia osób niepełnoletnich), 87 i 98 (swoboda zrzeszania się i związki zawodowe), 100 i 111 (dyskryminacja). Obejmuje także przestrzeganie dobrych praktyk społecznych, mianowicie współistnienia podmiotów gospodarczych, lokalnych społeczności i innych podmiotów.

Kogeneracja (CHP)

to proces jednoczesnego wytwarzania energii cieplnej i elektrycznej i/lub mechanicznej.

Obszary stale zalesiane

obszary obejmujące więcej niż jeden ha z drzewami o wysokości powyżej pięciu metrów i z pokryciem powierzchni przez korony drzew powyżej 30%, lub drzewami, mogącymi osiągnąć te progi *in situ* (definicja na podstawie art. 17 (4) lit. b) dyrektywy RED).ⁱ

Produkt uboczny

to substancja lub przedmiot, powstające w wyniku procesu produkcyjnego, którego podstawowym celem nie jest ich produkcja. Dane substancje lub przedmioty mogą być uznane za produkt uboczny, a nie za odpady, wyłącznie gdy spełnione są następujące warunki:

- a) dalsze wykorzystywanie danej substancji lub tego przedmiotu jest pewne;
- b) dana substancja lub przedmiot mogą być wykorzystywane bezpośrednio bez jakiegokolwiek dalszego przetwarzania innego niż normalna praktyka przemysłowa;
- c) dana substancja lub przedmiot są produkowane jako integralna część procesu produkcyjnego;
- d) dalsze wykorzystywanie jest zgodne z prawem, tzn. dana substancja lub przedmiot spełniają wszelkie istotne wymagania dla określonego zastosowania w zakresie produktu, ochrony środowiska i zdrowia ludzkiego, i nie doprowadzi do ogólnych niekorzystnych oddziaływań na środowisko lub zdrowie ludzkie.

Zasada wzajemnej zgodności (ang. *Cross compliance*)

oznacza powiązanie wysokości uzyskiwanych płatności bezpośrednich ze spełnieniem przez beneficjentów wymagań w obszarze dobrych praktyk rolniczych; bezpieczeństwa żywności; ochrony środowiska; zdrowia ludzi, zwierząt oraz wymagań dla roślin; dobrostanu zwierząt (na podstawie rozporządzenia 73/2009/WE).

ⁱ Nie uwzględnia się gruntów przeznaczonych przede wszystkim do użytku rolnego lub miejskiego

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw i biopłynów	Wydanie: 3 Data: 18.09.2017
	Definicje	Strona 10 z 18

Wartość standardowa

oznacza wartość wyprowadzoną z wartości typowej przy zastosowaniu czynników określonych z góry, która może być stosowana zamiast wartości rzeczywistej pod warunkami określonymi w dyrektywie RED.

Obszary wyznaczone

obszary wskazane do celów ochrony przyrody na mocy prawaⁱ lub przez właściwy organ; lub obszary wskazane ochrony rzadkich, zagrożonych lub poważnie zagrożonych ekosystemów lub gatunków, uznawanych za takie na mocy umów międzynarodowych lub zawartych w wykazach sporządzanych przez organizacje międzyrządowe lub Międzynarodową Unię Ochrony Przyrody, pod warunkiem uznania ich zgodnie z art. 18 ust. 4 akapit drugi dyrektywy RED chyba, że przedstawiono dowody, że produkcja tych surowców nie narusza tych celów ochrony przyrody;

Obszary wyznaczone to również geograficznie wydzielony obszar, objęty określoną formą ochrony lub specjalnym zagospodarowaniem, mającym na celu jego ochronę (na podstawie Konwencji o różnorodności biologicznej)ⁱⁱ

ⁱ Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880 z późn. zm.

ⁱⁱ UWAGA: Zgodnie z art. 6 ust. 1 Ustawy o ochronie przyrody, formami ochrony przyrody są:

- **parki narodowe** (obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni co najmniej 1 000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe)
- **rezerваты przyrody** (obejmuje obszary zachowane w stanie nie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska: przyrodnicze, roślin, zwierząt, grzybów, a także twory i składniki przyrody nieożywionej, wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walory krajobrazowymi)
- **parki krajobrazowe** (obszar chroniony ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania, popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju)
- **obszary chronionego krajobrazu** (tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcję korytarzy ekologicznych)
- **obszary Natura 2000** (obejmuje obszary specjalnej ochrony ptaków; specjalnej ochrony siedlisk oraz obszary mające znaczenie dla Wspólnoty). Obszary Natura 2000 mogą obejmować swoim zasięgiem całość lub część obszarów i obiektów chronionych. Wynika z tego, że ta forma ochrony przyrody może połączyć w pewną całość pozostające do tej pory w oderwaniu od poszczególne formy ochrony przyrody.
- **pomniki przyrody** (pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej, np. okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych itp.)
- **stanowiska dokumentacyjne** (niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych)
- **użytki ekologiczne** (zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, np. naturalne zbiorniki wodne, bagna, torfowiska itp.)
- **zespoły przyrodniczo-krajobrazowe** (fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego, wyróżniające się ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne)
- **ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów** (obejmuje okazy gatunków oraz siedliska i ostoje roślin, zwierząt i grzybów)

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw i biopłynów	Wydanie: 3
		Data: 18.09.2017
Definicje		Strona 11 z 18

Szczegółowa wartość standardowa

oznacza składnik wartości standardowej, który odnosi się do określonego etapu całego cyklu życia biopaliwa (np. uprawa surowca; przetwarzanie; transport i dystrybucja), zgodnie z definicją w załączniku V, punkt D dyrektywy RED.

Podmiot gospodarczy

oznacza każdego (z wyłączeniem rolników) kto prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą i uczestniczy w łańcuchu dostaw i zajmuje się przeróbką wyprodukowanego w sposób zrównoważony nieprzetworzonego surowca (biomasy), surowca (przetworzonej biomasy), biopaliw, biopłynów, paliw oraz zbieraniem odpadów i pozostałości (pierwszy zbierający odpady i pozostałości) i jest zainteresowany uzyskaniem certyfikatu KZR INiG.

Ekosystem

oznacza dynamiczne zgrupowanie roślin, zwierząt, mikroorganizmów oraz ich nieożywione środowisko, wspólnie tworzące jednostkę funkcjonalnąⁱ.

Energia ze źródeł odnawialnych

oznacza energię z odnawialnych źródeł niekopalnych, a mianowicie energię wiatru, energię promieniowania słonecznego, energię aerothermalną, geothermalną i hydrothermalną oraz energię oceanów, hydroenergię, energię pozyskiwaną z biomasy, gazu pochodzącego z wysypisk śmieci, oczyszczalni ścieków i ze źródeł biologicznych (biogaz), energię uzyskiwaną z biogazu rolniczego i z biopłynów.

Grunt odłogowany

grunt rolny o powierzchni co najmniej 0,3 ha i szerokości 20 m, który był uprawiany z przeznaczeniem pod zbiory, a obecnie został wycofany z produkcji uprawnej lub jest na nim prowadzona produkcja na cele nieżywnościowe (na podstawie Ustawy z dnia 25 lipca 2001 r. o krajowym systemie ewidencji gospodarstw rolnych i zwierząt gospodarskich oraz o zmianie niektórych ustawⁱⁱ).

Surowiec

materiał, który jest wymagany w celu przetwarzania lub wytwarzania w procesie przemysłowym.

Pierwszy punkt skupu

jest to podmiot gospodarczy zajmujący się skupowaniem biomasy (takiej jak zboża, buraki cukrowe, itp.) od producentów rolnych.

Las

oznacza grunt o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha, pokryty roślinnością leśną (uprawami leśnymi) – drzewami i krzewami oraz runem leśnym – lub przejściowo jej pozbawiony; przeznaczony do produkcji leśnej; lub stanowiący rezerwat przyrody lub wchodzący w skład parku narodowego albo wpisany do rejestru zabytków. Obejmuje grunt

ⁱ Maria M. Kenig-Witkowska, *Międzynarodowe prawo środowiska*, Wolters Kluwer Polska 2009

ⁱⁱ Ustawa z dnia 25 lipca 2001 r. o krajowym systemie ewidencji gospodarstw rolnych i zwierząt gospodarskich oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 2001 r. Nr 125 poz. 1363)

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw i biopłynów	Wydanie: 3
	Definicje	Data: 18.09.2017 Strona 12 z 18

związany z gospodarką leśną, zajęty pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, urządzenia melioracji wodnych, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, tereny pod liniami energetycznymi, szkółki leśne, miejsca składowania drewna, a także wykorzystywany na parkingi leśne i urządzenia turystyczne (definicja według Ustawy o lasach¹).

Grunty leśne

grunty określone jako:

- lasy w przepisach o lasach,
- zrekultywowane na potrzeby gospodarki leśnej,
- pod drogami dojazdowymi do gruntów leśnych

(definicja według Ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych).

Producent paliwa, wprowadzający na rynek, inne podmioty gospodarcze (pierwszy zbierający odpady i pozostałości)

Jest to grupa podmiotów gospodarczych zajmujących się sprzedażą odpadów i pozostałości, biopaliw, biopłynów, mieszanem biopaliw z paliwami konwencjonalnymi i dostarczeniem produktów do stacji paliw i użytkownika końcowego.

Ograniczenie emisji gazów cieplarnianych

to wyrażony w procentach stosunek (1) różnicy całkowitej emisji gazów cieplarnianych w cyklu życia kopalnego odpowiednika biopaliwa ciekłego i całkowitej emisji w cyklu życia biopaliwa do (2) całkowitej emisji gazów cieplarnianych w cyklu życia kopalnego odpowiednika biopaliwa ciekłego.

Gazy cieplarniane, równoważnik CO₂ (CO_{2eq})

zgodnie z zapisami dyrektywy RED obejmuje ditlenek węgla (CO₂), podtlenek azotu (N₂O) i metan (CH₄). Całkowitą emisję wyrażoną jako równoważnik CO₂ oblicza się według następującego wzoru:

$$masaCO_{2eq} = masa CO_2 + GWP_{CH_4} * masa CH_4 + GWP_{N_2O} * masa N_2O$$

gdzie:

GWP_{CH₄} i GWP_{N₂O} oznacza potencjał globalnego ocieplenia gazów względem ditlenku węgla. GWP_{CH₄} wynosi 23, a GWP_{N₂O} 296.

Audyt grupowy

Badanie grupy producentów rolnych z podobnym systemie produkcji na zgodność z wymaganiami Systemu KZR INiG. Audyt grupowego nie stosuje się do pozostałych podmiotów gospodarczych uczestniczących w łańcuchu dostaw.

¹ Ustawa o lasach z 28.09.1991 (Dz. U. 1991, Nr 101, poz. 444 z późn. zmianami)

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw i biopłynów	Wydanie: 3
		Data: 18.09.2017
Definicje		Strona 13 z 18

Naturalne obszary trawiaste o wysokiej różnorodności biologicznej

to naturalne obszary trawiaste, które pozostaną obszarami trawiastymi, jeśli nie dojdzie do interwencji człowieka i które zachowują naturalny skład gatunkowy oraz cechy i procesy ekologiczne.¹

Nienaturalne obszary trawiaste o wysokiej różnorodności biologicznej

nienaturalne obszary trawiaste, które przestaną być obszarami trawiastymi w braku interwencji człowieka i nie są zdegradowane, to znaczy nie charakteryzują się długoterminową utratą bioróżnorodności na skutek np. nadmiernego wypasu, uszkodzenia mechanicznego roślinności, erozji gleby lub pogorszenia jej jakości; i które są bogate gatunkowo.¹

Interwencja człowieka

oznacza kontrolowany wypas, koszenie, wycinkę, zbiory bądź wypalanie.

Przetwórca

to przedsiębiorca w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, wykonujący działalność gospodarczą w zakresie przetwarzania i sprzedaży biomasy, także w formie produktów przetworzonych.

System Certyfikacji KZR INiG

to zespół powiązań proceduralnych o charakterze organizacyjnym, z udziałem podmiotów gospodarczych, organów administracji oraz innych podmiotów gospodarczych, mających na celu potwierdzenie spełnienia kryteriów zrównoważonego rozwoju zgodnie z wymaganiami dyrektywy RED.

Status gruntu

Charakterystyka gruntu uwzględniająca jego cechy fizyczne oraz kategorie.

Grunty o wysokiej zawartości pierwiastka węgla

oznaczają tereny podmokłe, stale zalesione, słabo zalesione oraz torfowiska.

Emisja gazów cieplarnianych w cyklu życia

oznacza wszystkie emisje netto CO₂, CH₄ i N₂O, które można przypisać paliwu (także wszystkim jego dodanym komponentom) lub dostarczonej energii. Obejmuje to wszystkie właściwe etapy od wydobycia lub uprawy włącznie, poprzez zmianę sposobu użytkowania gruntów, transport i dystrybucję, przetwarzanie i spalanie, niezależnie od tego, gdzie emisje mają miejsce.

Materiał lignocelulozowy

¹ Rozporządzenie Komisji (UE) Nr 1307/2014

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw i biopłynów	Wydanie: 3
	Definicje	Data: 18.09.2017 Strona 14 z 18

oznacza materiał składający się z ligniny, celulozy i hemicelulozy, taki jak biomasa pozyskiwana z lasów, drzewne uprawy energetyczne oraz odpady i pozostałości z przemysłu drzewnego.

Biopaliwa i biopłyny o niskim ryzyku spowodowania pośredniej zmiany użytkowania gruntów

oznaczają biopaliwa i biopłyny, których surowce zostały wyprodukowane w ramach systemów zmniejszających przenoszenie produkcji do celów innych niż służące wytwarzaniu biopaliw i biopłynów i zostały wyprodukowane zgodnie z kryteriami zrównoważonego rozwoju dla biopaliw i biopłynów określonymi w art. 17 dyrektywy RED i w dokumencie KZR INiG System/1.

Dolna wartość opałowa

Ilość ciepła wydzielająca się podczas całkowitego spalania jednostki masy paliwa (zawierającego tylko węgiel, wodór, tlen, azot i siarkę) w atmosferze tlenu, przy czym produktami spalania są: ditlenek węgla, ditlenek siarki i azot w stanie gazowym oraz woda w stanie pary, a substancje wyjściowe i produkty spalania znajdują się w warunkach standardowych¹.

Wytwarzanie

to proces produkcyjny, w którym metodami fizycznymi lub chemicznymi wytwarzane są biopaliwa/ biopłyny spełniające wymagania jakościowe, o których mowa w odrębnych przepisach.

Wytwórca

to przedsiębiorca w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, wykonujący działalność gospodarczą w zakresie wytwarzania biopaliw/ biopłynów.

System bilansu masy

to system, w którym charakterystyka Kryteriów Zrównoważonego Rozwoju, zwanych KZR, pozostaje przypisana do danej partii towaru. W tym systemie, każdy podmiot gospodarczy monitoruje i nadzoruje ilości: biomasy, biopaliw, biopłynów, spełniające KZR, ewidencjonując zarówno ilości zakupione jak również zbyte.

Mieszanina

jest mieszaniną substancji (mogą być to produkty rolne, produkty pośrednie, biopaliwa, biopłyny) pochodzących z różnych partii towaru.

Niespożywczy materiał celulozowy

oznacza surowce składające się głównie z celulozy i hemicelulozy i mające niższą zawartość ligniny niż materiał lignocelulozowy. Materiał ten obejmuje resztki poźniwne roślin

¹ na podstawie PN-86 C-04062

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw i biopłynów	Wydanie: 3
	Definicje	Data: 18.09.2017 Strona 15 z 18

spożywczych i paszowych (takie jak słoma, łodygi roślin zbożowych, łuski nasion i łupiny), trawiastych roślin energetycznych o niskiej zawartości skrobi (takie jak życica, proso różgowe, *Miskanthus*, *arundo* trzcinowate oraz uprawy okrywowe przed uprawami głównymi i po nich), pozostałości przemysłowe (w tym rośliny spożywcze i paszowe – po wyekstrahowaniu olejów roślinnych, cukrów, skrobi i białek), a także materiał z bioodpadów.

Torfowiska

obszar, na którym występuje torfⁱ. Zgodnie z przepisami Komunikatu Komisji w sprawie praktycznego wdrożenia unijnego systemu kryteriów zrównoważonego rozwoju (...)ⁱⁱ, *sam torf nie jest traktowany jako biomasa*, gdyż biomasą są ulegające biodegradacji części produktów, odpadów lub pozostałości pochodzenia biologicznego z rolnictwa, leśnictwa i związanych działów przemysłu, a także ulegające biodegradacji części odpadów przemysłowych i miejskich (według art. 2 dyrektywy RED).

Trwałe użytki zielone

grunty zajęte pod uprawę traw lub innych upraw zielnych naturalnych (samosiewnych) lub powstałych w wyniku działalności rolniczej (zasianych), niewłączonych do płodozmianu przez pięć lat lub dłużejⁱⁱⁱ (definicja na podstawie materiałów informacyjnych zamieszczonych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa^{iv}).

Dane podstawowe

Wyrażone w sposób ilościowy dane, otrzymane w wyniku pomiaru bezpośredniego lub obliczeń wykonanych na takich wynikach, z jednostki procesowej lub innej działalności w ramach systemu wyrobu.

Lasy pierwotne i inne zalesione grunty

lasy i inne zalesione grunty z gatunkami rodzimymi, gdzie nie istnieją wyraźnie widoczne ślady działalności człowieka, a procesy ekologiczne nie zostały w istotny sposób zaburzone (na podstawie art. 17 ust. 3 lit. a) dyrektywy RED).

Przetwarzanie

oznacza proces produkcji, w którym biomasa jest przetwarzana metodami fizycznymi lub chemicznymi w celu zmiany lub dostosowania jej statusu energetycznego, stanu skupienia i właściwości, zgodnie z wymaganiami procesu wytwarzania biopaliw/ biopłynów. Procesy mające na celu utrzymanie parametrów fizykochemicznych biomasy w celu jej składowania i transportu nie są uznawane za przetwarzanie.

ⁱ W zależności od rodzaju torfu, wyróżnia się torfowiska: niskie, wysokie, łąkowe.

ⁱⁱ Komunikat Komisji w sprawie praktycznego wdrożenia unijnego systemu kryteriów zrównoważonego rozwoju biopaliw i biopłynów oraz obowiązujących zasad obliczeń w odniesieniu do biopaliw (2010/C 160/02).

ⁱⁱⁱ Przy czym, „trawy lub inne uprawy zielne”, oznaczają wszelkie uprawy zielne, rosnące na naturalnych użytkach zielonych lub zazwyczaj zawarte w mieszkach nasion przeznaczonych do zasiewania użytków zielonych lub łąk w państwie członkowskim.

^{iv} http://www.arimr.gov.pl/fileadmin/pliki/zdjecia_strony/366/zarz_TUZ_180209.pdf

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw i biopłynów	Wydanie: 3
		Data: 18.09.2017
Definicje		Strona 16 z 18

Jednostka przetwórcza,

zakład lub instalacja przetwarzająca i/lub sprzedająca biomasę także w formie produktów przetworzonych.

Cykl życia produktu

to kolejne i powiązane ze sobą etapy systemu wyrobu, od pozyskania lub wytworzenia surowca z zasobów naturalnych do ostatecznej likwidacji.

Standardowa wartość regionalna

oznacza szacunkową wartość emisji wyznaczoną dla danej ścieżki produkcji biopaliwa/biopłynu, specyficzną dla danego regionu i niewyspecyfikowaną w dyrektywie RED, zatwierdzoną do stosowania przez uprawnione do tego organy.

Pozostałości

to substancja niebędąca produktem(ami) końcowym przewidzianym do uzyskania w procesie produkcyjnym; proces produkcyjny nie został specjalnie zmodyfikowany w celu jej uzyskiwania.

Odnawialne ciekłe i gazowe paliwa transportowe pochodzenia niebiologicznego

oznaczają paliwa ciekłe lub gazowe inne niż biopaliwa, których wartość energetyczna pochodzi z odnawialnych źródeł energii innych niż biomasa i które są stosowane w transporcie.

Dane pośrednie

Wyrażone w sposób ilościowy dane, otrzymane ze źródła innego niż w wyniku pomiaru bezpośredniego lub obliczeń wykonanych na takich wynikach, z jednostki procesowej lub innej działalności w ramach systemu wyrobu.

Deklaracja własna producenta rolnego

dokument, w którym producent rolny podaje pochodzenie i dane identyfikujące biomasę na początkowym etapie łańcucha dostaw.

Łańcuch dostaw

oznacza ciąg wzajemnie powiązanych operacji w przepływie surowca naturalnego, surowca, produktów, odpadów i pozostałości, wykonywanych przez uczestników systemu celu uzyskania produktu końcowego.

Teren

położenie geograficzne o ściśle ustalonych granicach, z którego produkty pochodzące mogą być ze sobą mieszane.

Rośliny wysokokrobiowe

oznaczają rośliny obejmujące głównie zboża (niezależnie od tego, czy wykorzystywane są tylko ziarna czy całe rośliny, tak jak w przypadku zielonej kukurydzy), rośliny bulwiaste i

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw i biopłynów	Wydanie: 3
		Data: 18.09.2017
Definicje		Strona 17 z 18

korzeniowe (takie jak ziemniaki, topinambur, słodkie ziemniaki, maniok i ignamy) oraz uprawy roślin cebulowych (takie jak kolokazja jadalna i ksantosoma).

Administrator Systemu

podmiot gospodarczy lub przedsiębiorca w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej, który ma prawo do administrowania systemem certyfikacji. W przypadku Systemu KZR INiG Administratorem Systemu jest Instytut Nafty i Gazu w Krakowie.

Granice systemu

to zestaw kryteriów określających, które procesy jednostkowe są częścią systemu wyrobu. Określają, które procesy jednostkowe powinny być włączone do systemu bilansu masy i na jakim poziomie szczegółowości powinno być prowadzone badanie tych procesów.

Uczestnik systemu (certyfikowany podmiot gospodarczy)

to każdy podmiot prowadzący działalność gospodarczą, występujący w łańcuchu dostaw, zajmujący się produkcją surowców (biomasy), przetwarzaniem surowców (przetworzonej biomasy), produkcją biopaliw, biopłynów, odpadów oraz pozostałości (pierwszy zbierający odpady) i posiadający certyfikat KZR INiG.

Wartość typowa

oznacza szacunkową wartość ograniczenia emisji gazów cieplarnianych reprezentatywnego dla danej ścieżki produkcji biopaliwa.

Identyfikowalność

oznacza możliwość monitorowania każdego produktu i jego pochodzenia na wszystkich etapach łańcucha dostaw. Zapewnia to możliwość uzyskania danych z poprzednich etapów i pozwala zastosować te informacje na następnym etapie.

Torfowisko nieosuszone

torfowisko, które przed 1 stycznia 2008 roku nie uległo osuszeniu lub, na którym na dzień 1 stycznia 2008 r. nie były prowadzone wcześniejsze prace drenażowe (na podstawie EN 16214-1).

Odpady

Odpady definiuje się zgodnie z art. 3 (1) dyrektywy ramowej o odpadach 2008/98/WE. Według tej definicji odpady to każda substancja lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć, lub do których pozbycia został zobowiązany. Surowce lub substancje celowo zmodyfikowane lub zanieczyszczone w celu spełnienia tej definicji nie są przez objęte te definicję.

Obszary słabo zalesiane

obszary obejmujące więcej niż jeden ha z drzewami o wysokości powyżej pięciu metrów i z pokryciem powierzchni przez korony drzew pomiędzy 10% a 30%, lub drzewami, mogącymi osiągnąć te progi in situ, chyba że przedstawiono dowody, że obszar przed i po przekształceniu ma taką ilość pierwiastka węgla, że przy zastosowaniu metodologii określonej

	System certyfikacji zrównoważonej produkcji biopaliw i biopłynów	Wydanie: 3
		Data: 18.09.2017
Definicje		Strona 18 z 18

w części C załącznika V byłyby spełnione warunki określone w ust. 2 niniejszego artykułu (definicja na podstawie art. 17 (4) lit. c) dyrektywy RED).

Tereny podmokłe (obszary wodno-błotne)ⁱ

tereny pokryte lub nasączone wodą, stale lub przez znaczną część roku (według dyrektywy RED). Dla rolnictwa ekologicznego stanowią one strefę przejściową pomiędzy położonymi wyżej ekosystemami lądowymi, a ekosystemami typowo wodnymi.

Szczególne znaczenie mają tereny włączone do Spisu Obszarów Wodno-Błotnych o Międzynarodowym Znaczeniu, zgodnie z przepisami art. 2 Konwencji o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnegoⁱⁱ.

ⁱ UWAGA: Szczegółową definicję obszarów wodno-błotnych zawiera Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego (Dz.U. 1978 Nr 7 poz. 24), gdzie terenami tymi są *obszary bagienne, błota i torfowiska lub zbiorniki wodne, tak naturalne jak i sztuczne, stale i okresowo, o wodach stojących lub płynących, słodkich, słonawych lub słonych, łącznie z wodami morskimi, których głębokość podczas odpływu nie przekracza sześciu metrów.*

ⁱⁱ Konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego Dz.U. 1978 Nr 7 poz. 24;